

MATEMATIKA DARSLARINI AKTDAN FOYDALANIB TASHKIL QILISH

Matmuratova Arzigul Saparboyevna
Madaminova Zaynab Abdrazzaqovna

*Xorazm viloyati Qo'shko'pir tumani 17-umumiy o'rta ta'lim maktabining Boshlang'ich
sinf o'qituvchilari*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda matematika darslarini AKT asosida tashkil qilishning samarasi va boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematika faniga qiziqtirish, o'quv materiallarini yaxshi o'zlashtirishlari hamda matematik bilimlarini yanada rivojlantirish maqsadida to'garak mashg'ulotlarini tashkil etishning ahamiyati to'g'risida fikr yuritilib, tavsiyalar berilgan. Unda matematika darslarida yangi pedagogik texnologiyalarni keng qo'llash natijasida yuqori natijaga erishish yo'llari yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *Boshlang'ich sinflarda matematika darslari, darsdan tashqari mashg'ulotlar, AKT, pedagogik texnologiya, o'quvchi bilimlari va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish usullari.*

Jamiyatning taraqqiyot darajasi, davrimizning axborot asriga aylanishi, yoshlarni yetuk, vaziyatni tezda baholaydigan, har qanday holatda ham to'g'ri va oqilona qaror qabul qila oladigan malakali mutaxassis qilib tayyorlash uchun faqat an'anaviy uslublarga tayanib dars o'tish yetarli emas. Yangi pedagogik va axborot texnologiyalari asosida dars mashg'ulotlarini tashkil etishda o'quvchilarni aqlan va jismonan yetuk, ma'naviy dunyoqarashi keng, har qanday vaziyatda o'zining sog'lom fikri bilan munosabat bildiradigan barkamol shaxslarni tarbiyalash imkoniyati keng.

Hozirgi kunda umumta'lim maktablarida zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlarini takomillashtirish, ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalar imkoniyatlaridan to'laqonli foydalanish muhimligi e'tirof etilganligi hech kimga sir emas.

Mamlakatimizdagi deyarli barcha maktablar zamonaviy kompyuter va telekommunikatsiya texnologiyalari bilan jihozlangan. Bu esa, o'z navbatida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining o'z kasbiy faoliyatiga yangicha yondashishni talab etadi.

Zamonaviy axborot texnologiyalari yordamida matematika darslarini tashkil etishda o'qituvchi dastlab:

- darsning maqsadini;
- maqsadga erishish yo'llari;

- o'quv materiallarini taqdim etish usullari;
- o'qitish metodlari;
- o'quv topshiriqlarining turlari;
- muhokamalar uchun savollar;
- munozara va bahslarni tashkil etish yo'llari;

-o'zaro aloqa usullarini AKT yordamida yanada mukammalroq qilish kabilarga e'tiborini qaratishi kerak. Shunda ko'zlangan maqsadga erisha olinadi.

Dars yoki to'garak mashg'ulotlari jarayonida faqat matematik bilimlar berilibgina qolmay, balki milliy urf-odatlarimiz, qadriyatlarimiz mohiyati bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantiriladi.

Ma'ruzaga qaraganda turli slayd yoki boshqa innovatsion texnologiyalar bilan o'quvchilarga ta'sir qilish samarali hisoblanadi. O'quvchilar diqqatini darsga qaratish, ularda fanga qiziqish uyg'ota olish va faolliklarini oshirish uchun AKT eng qulay vosita hisoblanadi.

O'qituvchi AKTdan foydalanish orqali quyidagi bir qancha vazifalarni amalga oshirishi mumkin:

-boshlang'ich sinflarda multimedia texnologiyalardan foydalanish orqali o'quvchilarning fanga qiziqishlari oshadi;

-ta'limning bunday usuli o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini faollashtiradi va o'quv materialini o'zlashtirilishining samaradorligini yanada rivojlantiradi;

-tushunilishi murakkab bo'lgan jarayonni oson anglanishi imkonini beradi;

-o'quvchilarga mustaqil izlanish yo'li bilan materiallarni izlash, topish hamda muammoli masalalarga javob topish orqali ma'lum tadqiqot ishlarini amalga oshirish uchun imkoniyat yaratadi;

-yangi mavzuning o'zlashtirishi, misol va masalalar yechishi, o'quv materiali bilan mustaqil tanishishi, tanlash va tahlil etish kabi masalalarni tez bajarish uchun sharoit yaratadi;

Bu kabi vazifalarni amalga oshirish uchun dars va to'garak mashg'ulotlarini turli xil shaklda: video, audio, slayd, quiz test, diagrammalar, jadvallar va musiqiy ko'rinishlarda taqdim etish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim jarayonida AKTdan foydalanish yuqoridagi talablar asosida tashkil qilinsagina, ta'lim-tarbiya sifati yanada oshadi.

Yuqorida berilgan tavsiyalarni ish faoliyatimiz jarayonida qo'llasak biz albatta yuqori natijalarga erisha olamiz. Yosh avlodni har tomonlama yetuk, bilimli bo'lishiga o'z hissamizni qo'shgan bo'lamiz. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi bilimlar poydevorini qo'yadi. Poydevor qanchalik mustahkam bo'lsa, bu

o'quvchilar yurtimiz ravnaqiga munosib hissa qo'shadigan insonlar bo'lib yetishadilar. Bunday insonlar tarbiyalash esa bizning bosh maqsadimiz hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish" J.G.Yo'ldoshev, S.A.Usmonov . Toshkent. Fan va texnologiya-2008.
2. "O'quvchi shaxsi, ijodkorlik faoliyatini rivojlantirishning pedagogik asoslari" U.K.Tolipov, Sh.S.Sharipov.Toshkent-2012.